

Képző- és iparművészet

Ardey Edina tekintete

Egy festőnek bizonyosan nehéz önmagát, saját festői vízióját megtalálnia a kor áramlatainak meghatározó befolyása mellett, esetleg azokkal szemben. Ardey Edina messze túl az útkeresés és letisztulás fázisain, nemcsak a jelen izmusainak külső nyomásától szabadon fest, de nem lett rabja saját beidegződéseinek sem, s jellemzően, képei mindegyikénél tárgya sajátosságosan hívja elő az adekvát festői szemléletet, esetenként más és meglepő stílusjegyekkel. Jól követhető eszköztárának szabad dinamikája portréfestészetében, ahol mintegy az ábrázolt személy belső világában elmerülve, a szemeken át tör a kép előterébe, a lélek legbelső tartalmával megszólítva a nézőt. Ez úgy lehetséges, hogy a művész valójában nem arcot fest, nem szemeket, hanem tekintetet. A tekintet az összhatás, ahogyan az arc érzelmi környezetében a szem sugarának vetítésében megjelenik a lélek belső jelentése, maga a személy.

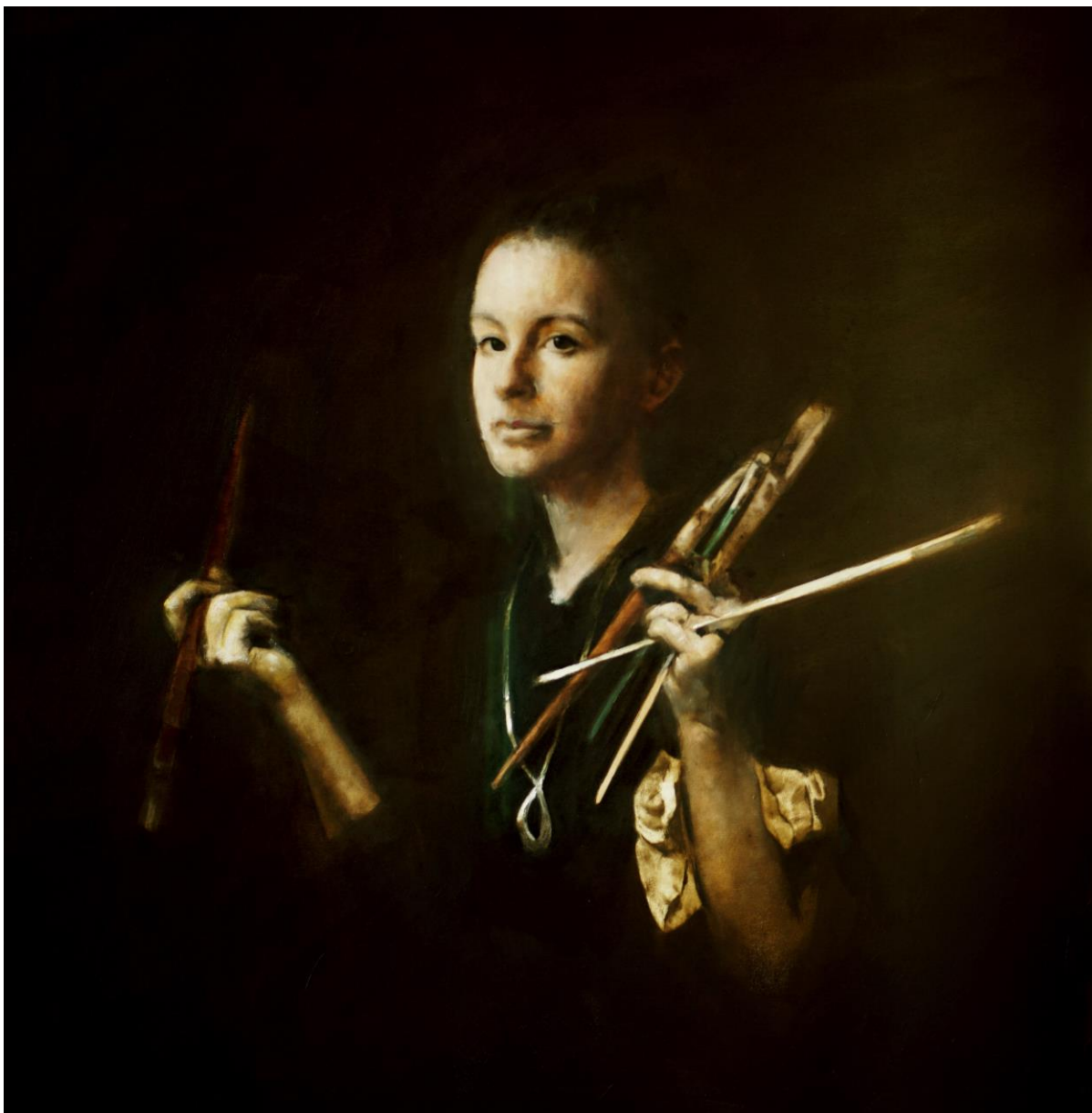

Camille Claudel

A gyönyörű, zseniális, de annál szomorúbb sorsú Camille Claudel finom érzékenységét nyitott könyvként helyezi elénk a festő. Az eszköztelen, grafikai egyszerűségű rajzolat, a leheletnyi faktúra, ami nemcsak a festéket, hanem a festék hiányát is használja a képalkotáshoz. Légies átszellemültség, az eleven

lélek néz ránk, de önmagáról nem sok jót ígér. A létezés teljes súlyát cipeli ez a törékeny nő, aminek materiális lenyomata csak a sötét árnyékba boruló hajkoronában testesül.

Tehát a tekintet. Az alábbi képen Ardey Edina a nagy portréfestő előd, Diego Velázquez önarcképeit parafrázálja. A színvilág, a kidolgozottság, a sötét tónusok, a fény-árnyék erős kiemelései mind-mind visszarepítenek bennünket a barokk korbá, egy nagyon is mai, figyelmét az alkotásra összpontosító, szép női arccal. S csakúgy, mint a mesternél, a tekintet elevenen néz ki a képből, s jóllehet kétségtelenül önmagára figyel, mégis aktív kapcsolatot létesít az őt szemlélővel.

Melyiket válasszam

Másik stílus, másik tekintet.

Bárki megmondhatja, hogy Petrik Andrea egy szép nő. Sőt, arisztokratikus megjelenése nem is feltétlenül engedi bármiféle színpadi- vagy filmszerep eljátszását. Ardey Edinát viszont nem ennek a nőnek a szépsége érdekelte. A maszkszerűségig absztrakt arc azért kétségtelenül felismerhető, a hajzuhatag

épp csak stilizált. A merev, kontúros vonalvezetés, a száj egyszerű rajzolata a kortárs amerikai portréfestészeti irányzatokat, vagy akár a képregények világát idézi. Csak a szemek lehelnek életet az arcba, és ettől mégis és megint itt a nézőt megszólító tekintet.

Az első portrén a tragédiájában feltárulkozó személy egyenesen szembenéz velünk, a másodikon a művésznő önmagát keresve átnéz rajtunk, itt enyhén felülről lenézve, átsuhanó ironikus mosollyal, mintha azt üzenné: – Ilyen egyszerű. A modell sok rejtélyt nem tartalmazó lelki tartása azonban a mű egészének üzeneteként kérdéssé transzformálódik: – Ilyen egyszerű?

Petrik Andrea

A művészi oeuvre összetettségének érzékeltetésére ide emelünk még egy képet egy New York-i sorozatból.

Unatkozó lányok New Yorkban

Az absztrakt foltokból felépített testek szinte tapinthatók. A testtartásokban, az arcokon a várakozás passzivitásának megadása. Mégis, a két fiatalabb és a két idősebb nő egészen más jelleggel éli meg a helyzetet. Előbbiekben ott feszül az egyelőre féken tartott aktivitás, utóbbiak viszont mintegy belesüppednek a tétlenségbe, amit most csevegéssel lehet kitölteni. Ez az élethelyzet, ami egy természetközeli korban fel sem merülhet, sokat elárul a modernitás intézményesített létezéséről. Ahogyan a bevásárlótáskák által jelezve, a pénzért megszerveződik az ellátottság, másrészt viszont az intézménynek kiszolgáltatva létrejönnek az élet üresjáratok. Ezt mintegy hangsúlyozza és karikírozza a falnak támasztott reklámtáskára egy gyermekrajz esetlenségével odafestett szabadságszimbólum.

Ardey Edina festményeiben nemcsak a szemléleti szabadság, a festői eszközök széles palettája dominál, hanem a tárgy iránti megértő, szemlélődő türelem, a helyenként megcsillanó szelíd ironia, sőt humor, ami miatt a vizuális élményen túl ezek az alkotások befogadhatók, szerethetők az ember intim, személyes környezetében is.

(Szerk.)